

СУЧАСНІ РСЗВ ВЕЛИКОГО КАЛІБРУ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЇХ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Балковий А.В.

Науково-дослідний центр ракетних військ і артилерії, м. Суми

Реактивні системи залпового вогню (РСЗВ) на сучасному полі бою – це ефективний засіб підвищення вогневих можливостей сухопутних військ. Вони забезпечують високу щільність вогню та раптовість вогневого нальоту, високо мобільні та, разом з тим, обслуговуються невеликою бойовою обслуговою.

На даний час РСЗВ перебувають на озброєнні сухопутних військ багатьох країн світу, а їх розроблення здійснюють в США, Німеччині, Франції, Італії, РФ, КНР, Бразилії, Ірані, Іраку, Індії, Японії та ще багатьох країнах світу. На думку військових експертів НАТО, саме реактивна артилерія повинна стати головним вогневим засобом армійського корпусу, за рахунок застосування якої планується реалізувати на практиці основні принципи концепції боротьби з другими ешелонами (резервами)” в тактичній ланці та спільно з авіацією – в оперативно-тактичній.

РСЗВ умовно можна поділити на системи: малого калібру – менше 100 мм; середнього калібру – 100...220 мм та великого калібру – понад 220 мм.

На сьогодні найбільшого поширення набули РСЗВ великого калібру, а саме: 227(240)-мм MLRS M270 та M-142, розроблені спільними зусиллями США, ФРН, Великобританії, Італії та перебувають на озброєнні армій не менше 14 держав світу, а також 300-мм РСЗВ “Смерч” та її модифікації, які також перебувають на озброєнні не менше 10 країн світу(РФ, Україна, Індія, Білорусь, Перу, Алжир, Кувейт та інші).

До останніх розробок РСЗВ великого калібру слід віднести: Китай – 273-мм WM-80 та WM-120, 320-мм WS-1, 400-мм WS-2 та WS-3, 300-мм AR-1A, AR-2(PHL 03) та AR-3; Ізраїль – 290-мм MAR-290, 350-мм MAR-350 та мультикаліберна система “Lynx”; Бразилія – мультикаліберна система “Astros-2”; Туреччина (спільно з КНР) – 300-мм T-300 “Kasirga”; Росія – 300-мм “Торнадо-С”; Білорусь (спільно з КНР) – 301-мм “Полонез”; Україна – 300-мм “Вільха”. Слід відмітити, що основними шляхами розвитку РСЗВ є як модернізація існуючих систем з урахуванням застосування керованих реактивних снарядів, а також створення нових РСЗВ великого калібру.

Автором розглядаються основні характеристики і особливості сучасних РСЗВ великого калібру, оснащені керованими реактивними снарядами, а також розглядаються шляхи сучасні тенденції модернізації РСЗВ світовими виробниками зброї.